

SLOVENE

Štev. 275. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 1. decembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrto leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrto leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
V sprejema naročilno, inserate in reklamacije. —
Izsejal se računajo enostopna petivista (dolžina
75 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta
36 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviški telefona štev. 188.

Non expedit.

Rima, 29. nov.

Ze zadnje državnozbornske volitve v Italiji so pokazale, da se za dolgo udeleževanje ne more zadrževati katoličanom. Ker so v treh krajih postavili katoličani svoje kandidate in tudi prodali, se je pričela velika časnikarska borba. Nekateri konservativni listi (n. pr. Riscossa) so sploh govorili, da se Non expedit v sedanjih razmerah sploh ne more razveljaviti, češ da mora biti prej rešeno rimsko vprašanje. Drugi so pa razlagali, da katoličanom sploh ne kaže udeleževati se političnega življenja, ker se bo revolucija tako ali tako sama svedla. Tretji so pa učili, da katoličani pač smejo voliti v gotovih slučajih, ne smejo se pa dati voliti.

V ti zmedbi se sedaj kmalu pokaže popolna jasnost. V sedanji številki prinese »Civiltà cattolica« članek, ki bo v sedanjih razmerah za lažje katoličane naravnost epohalen. V tem članku se najprej hvali katoliška volivna agitacija, češ da je postopala popolnoma zakonito.

Non expedit more imeti le prehodni značaj za določene razmere. Če se razmere izpremenijo, utegne postati abstinencia pri volitvah usodno škodljiva. Odločno obsodbe vredni so tisti, kateri trdijo, da bi si bil papež v pretislovlju, ko bi preklical non expedit.

Jalova je teorija o revolucijski katastrofi. Če tudi more revolucija uničiti sama sebe, pa more prej uničiti tudi nas in ogromno škodovati cerkvi. Nagon ohranjenja samega sebe nas mora voditi, da izkušamo na vsak način krotiti revolucijo, torej tudi z udeleževanjem političnega življenja.

Članek pozivlje končno, naj se laški katoličani lotijo političnega delovanja po zgledu nemškega centra; takoj naj se pa prično za volitve krepko organizirati.

O tem ne more biti nobene dvojbe, da o tem članku ve sv. oče, in da zagleda z njegovim privoljenjem beli dan. Novo življenje se prične v Italiji, ki bo brez dvojbe v veliko korist katoliškemu gibanju tudi po drugih državah. Dezdaj so se marsikje našli katoličani, ki so se sklicevali na Italijo, ko so zagovarjali svojo politično vnemarnost. Odelej to ne bo več mogoče. Krepek impulz svetovnega pomena pomenjajo načela Civiltà cattolica.

Zadnji poizkusi.

Dunaj, 30. nov.

Stirinalet dni že razni govorniki »pojašnjujejo situacijo« v parlamentu, pa štrna se vedno bolj meša. Na eni strani posredujejo načelniki štirih nemških strank, na drugi pa Poljaki. Kar se tiče nemških načelnikov, to posredovanje ni resno in odkrito. Le v sednjem javnem pritisku in zaradi lepšega bi omogočili delavnost zbornice, da zvrnejo krivdo nedelavnosti na češke in jugoslovanske poslance. V tem smislu pišejo tudi vladni in vladi prijazni listi. A ravno te spletke so dvakrat neodkritostnosti, ker v sedanjih razmerah je vladi in nemški strankam nedelavnost zbornice manjše zlo. Ako vlada dobi tako potrebno posojilo, da zamaši prazne blagajne, podaljša si svoje politično življenje.

Zato je malo upanja, da bi današnje posvetovanje načelnikov raznih strank imelo kaj uspeha. Češki klub in »Slovanska zveza« sta odklonili udeležbo pri posvetovanju, ki se prične sedaj ob 3. uri po seji. Zato je znamenje, da so razmere v zbornici neugodnejše, nego začetkom sasedanja.

Resnejše je posvetovanje Poljakov, naj Čehi in »Slovanska zveza« izključita iz obstrukcije proračunski provizorij in državno podporo valed uim. A ravno v tem grmu tiči sajec Obe točki pomenita zaupanje vladi. S provizorijem dobi vlada pristo roko za prvo polovico prihodnjega leta. Za to predlogo, kakor vse kaže, vlada danes še nima večine, če tudi bi je ne onemogočila obstrukcija. V drugi označeni predlogi pa vlada ponuja za podporo 15 in pol milijona, a obenem zahteva zase 53 in pol milijona kredita. Sveda ga ni poslanca, ki ne bi po raznih uimih oškodovanim posestnikom privoščil državne podpore. Odločno pa se mnogi upirajo pogoju, da bi morali vladi dovoliti nov kredit v znesku 53 in pol milijona. O tem se še nekaj dni vrše pogajanja. So, ki svetujejo: Zbornica naj dovoli 15 in pol milijona za podpore, a večji kredit vladi naj odreče.

A to je lahko rešeno, pa težko dobljeno. Zadnje besedo ima le vlada, ki bi takega zakona ne predložila v najvišje potrenje. Agrarci raznih strank imajo jutri skupno posvetovanje, kako bi prišli iz te zagate ter izposlovali državno podporo. Dolej se tudi Čehi niso nikdar ustavljali dr. žavnim podporam in morda tudi sedaj ne bodo delali težav. Kar se tiče jugoslovanskih, osobito pa kranjskih poslancev, vsa ta akcija nima mnogo pomena. Druge dežele dbe milijone, Kranjska pa nekaj grošev, ki so le kaplja v Savo.

Poljaki pritiskajo z vsem vplivom na Čehi, naj opustijo obstrukcijo. Čehi pa so do vrata zapeti ter odgovarjajo, da ni še prišel trenutek, ki bi jim olajšal premembo dose denje taktike. To je tudi vzrok, da se od čeških voditeljev še nihče ni oglasil v sedanjih razpravah. Iz istega razloga se je danes črtal tudi dvoraj svetnik Šuklje, ki je imel nalogo govoriti v imenu »Slovanske zveze«. Mogoče pa je, da se jutri parlamentni kalejdoskop zopet sabrne, in da se v petek oglasijo govorniki češkega kluba in »Slovanske zveze«.

Ni brez pomena, da je danes dr. pl. K. R. B. poklical k sebi dalmatinskega de. glavarja dr. Ivčevića in češki minister dr. R. a. načelnika »Slovanske zveze« dr. Susteršiča. Da se niso razgovarjali o vremenu, je jasno.

Današnja seja

je bila zopet kratka. Trajala je le štiri ure. Govornikov je oglašeni le še malo, a situacija še vedno samotana, zato hoče predsedstvo zavleči razpravo še do petka.

Prvi današnji govornik, dalmatinski poslanec dr. Dulibić, je obširno govoril o znani aferi Handel. Baron Offermann, član nemške napredne stranke, je govoril, kar bi mogel podpisati vsak objektivni Avstrijec. Govoril je za spravo med narodnostimi na podlagi enakovrednosti na rodov. Naravno, da so mu ugovarjali celo njegovi oži pristasi in da ga je njegov načelnik dr. Gross koncem seje javno zavrnil, češ, da ni govoril v imenu stranke. Mnogi slovanski poslanci so pritrjevali Offermannu ter klicali: Tako naj govori in delajo nemške stranke in mir med avstrijskimi narodi je zagotovljen. Zal, da je baron Offermann med Nemei bela vrana. Zadnji današnji govornik je bil češki poslanec dr. Klum-parr, ki je med velikim hropom zavračal nemške govornike in kričal, ki so se zbrali okoli njega.

Ravnokar pa so se razšli načelniki klubov, ne da bi kaj gotovega sklenili. Izrazili so željo, da zbornica dovoli državno

podporo, ter u p a n j e, da zbornica morda dovoli tudi začasni proračun. Hodili so torej okrog sklede, v kateri se kadri vroča kaša.

Rusko-japonska vojska.

Veliki napad na Port Artur.

Zadnji napad na Port Artur, ki je bil izmed vseh dosedanjih najhujši, je general Nogi začel na povelje iz Tokia. Tam zahtevalo od njega, da mora za vsako ceno vzeti trdnjavo, predno pride baltiško brodovje.

Nogi si je izbral neko stran, o kateri misli, da ni podminirana in da bo torej mogoče priti tam prav blizu do utrdbe. A varal se je. Ravno tam so našli Japonci na najstrašnejše podkope. Zanimivo je, da so ameriški listi prej vedeli za ta napad, predno se je začel. Dobili so vesti iz Tokia, kjer je bila stvar sklenjena.

General Nogi pravi, da ta napad ni bil zadnji, in zahteva od maršala Ojama pomoči iz Mandžurije.

Japonci se resno boje baltiškega brodovja. Togo se resno pripravlja na sprejem. Blokada Port Arturja je zato manj stroga, ker je moralo mnogo ladij na Japonsko, da se pripravijo na bodoče morske boje. Tudi se morajo preskrbeti s premogom.

Japonska poročila o zadnjem naskoku na Port Artur.

Iz Tokia se poroča 29. nov.: Kar se tiče sovražne utrbe Sunsušan ter vzhodno ležečih utrd, smo robove na kotreskarpah ter glasije močno utrdili; vendar še ni prišel čas za naskok. (Tu se zopet zdi človeku, kakor tiista basen o lisici in kislem grozdju). Na »205 m. griču« se nam je posrečilo po mnogih napadih vzeti sovražne brambene jarke blizu vrha. Naš oddelek drži sedaj to pozicijo ter izkuša vzeti celo utrdbo.

Iz Londona poročajo 30. nov.: V Tokiu so izvedli v torek zvečer, da je general Nogi ustavil napad na Port Artur, ki ga je pričel v soboto. Nogi je poslal daljše poročilo o bojih v soboto in nedeljo, a vlada je pričela le izvleček. Poročilo potrjuje, da so Japonci vzeli zunanje postojanke utrdbe Sunsušan. Dopolnilnik »Daily Expressa« v Tokiu je izvedel, da Nogi v svojem poročilu priznava, da uspeh teh bojev ni bil tolik, kakor se je pričakovalo.

Angleška poročila o zadnjem naskoku na Port Artur.

Reuterjev urad poroča iz Čifua v London 30. novembra: Iz sem došlih poročil je povzeti, da so se vršili med 24. in 27. nov. pri Port Arturju luti boji. Napad je imel odividen namen, vzeti ruske obkope na cellem glasiju; valed tega ni bil toliko naperjen proti utrdbam samim. Japonske pozicije pri Kikvanšanu in Erlunšanu so sedaj bolj ugodne. — Dne 24. novembra je pričel napadati del 11. japonske divizije, potem ko je topništvo že pripravilo napad, one utrdbe, ki krijejo dohod k južno-zahodnim utrdbam Kikvanšana. Obenem je pričelo topništvo streljati na utrdbe Erlunšan in Antušan. Petkrat so bili Japonci odbiti, potem so pa potisnili Ruse iz okopov, katero so razrušili. Pod varstvom vred s peskom so se Japonci zakopali v svojih novih postojankah. Ponoči so poizkusili Rusi izpad, a so bili — po japonskih poročilih — odbiti. Japonci imajo sedaj pred seboj še močnejšo črto utrdbe.

Podrobnosti o bojih pred Port Arturjem.

Iz Čifua poročajo, da so Japonci pri svojem zadnjem naskoku na Port Artur vrgli v zrak s minami glavne ruske utrdbe pri Erlunšanu. Poizkušali so vzeti tudi manjše kikvanšanske utrdbe v naskoku. Boj se je razvil v pravcati spopad, ki je trajal eno uro. Pri tem so izgubili Japonci 4000 mrtvih.

Japonska poročila trde, da sta na severovzhodu padla še dva forta ter tretji pri vzhodnem Kikvanšanu. Sedaj polagajo japonski pionirji mine pod utrdbo Ljaolicoj, najprej hočejo uničiti predutrdbo, potem pa v naskoku vzeti utrdbo samo. Iz Sangaja poročajo, da so utrdbe Sunsušan in vzhodne sklepne baterije že v japonskih rokah. — Iz Rima se poroča, da pripravljajo Japonci napad na centrum ruskih utrdb pred Port Arturjem. Postavili so že 50 težkih obležnih topov, iz katerih silovito obstreljavajo mesto, luko in ladjedelnice. V kratkem se pričakuje novega naskoka.

Japonsko poročilo o zadnjih bojih v Mandžuriji.

Glavni japonski stan v Mandžuriji poroča na kratko o zadnjih bojih: Zvečer, dne 24. t. m. je pričel sovražnik slabo obstreljavati soto Santusk. Ob pol 7. uri je poizkusil nočni napad, a je bil odbit. Med napadom je obstreljeval pri Vejhaloncu stoječi sovražnik z močnarji soto Santaokunisu in Kanjavacu, a brez uspeha. Zvečer 27. t. m. je obstreljeval sovražnik z močnarji in poljskimi topovi, ki so bili postavljeni zahodno od železnice, neprenehoma soto Kuhjaju. Obenem je zasedla sovražna pehota neko vas severozahodno od Nukvanu ter streljala na vas Sjachinfu, ki leži severno od Kuhjaju. Ogenj je ob pol 9. uri zvečer polagoma pojenjal. Istega večera ob pol 11. uri je pričela streljati sovražna pehota, ki je stala zahodno od železnice na desnem Sahovem bregu, toda ob pol 12. uri je ogenj ponahal. Vršilo se je več prask med patruljami. Sicer pa je položaj neizpremenjen.

Boji v Mandžuriji.

Kuropatkin poroča 29. nov.: Japonski oddelek, ki se je po boju pri Cinhenčenu umikal na svoje postojanke, se je ustavil pri selu Svidun, ob cesti, ki pelje v Cjančan, ter na nekem prelazu, 12 km jugovzhodno od Cinhenčena. Po izjavah prebivalstva so Japonci potrti. Seboj imajo mnogo ranjencev. Danes jutraj so pričele naše čete, 10 km od naših pozicij, zopet s čenzivo. Prednja četa je prišla v sovražni ogenj. Opoldne je pričela napad naša artiljerija. Nadaljnih poročil še nimam.

Japonsko brodovje je že odplulo proti baltškemu brodovju.

Predpriprave za ekspedicijo pod poveljstvom admirala Uria stoječega brodovja so bile povsem tajne. Vendar pa ni bilo mogoče prikriti, ko je odplula cela eskadra iz luke. V pomorskih krogih se govori, da ima ekspedicija namen, iti nasproti baltškemu brodovju, ki se približuje Vzhodni Aziji, ter jo počakati v malajskih vodah, kjer bi se najlože izvršil napad iz zasede. Tu je vse polno malih, zapuščenih otokov, za katerimi bi se japonsko brodovje lahko skril.

V Dardanelah zaplenjena ladja.

Carigrad, 30. nov. Dardanelske oblasti so zaplenile ladjo, ki je last neke marzijske firme, ker je vozila za Rusijo vojne potrebščine.

Japonski torpedni napad v danskih vodah?

»Figaro« objavlja pismo nekega holandskega inženirja, ki je spremljal ruske ladje, na katerih je napravil brezlični brzoglav. Inženir pripoveduje v tem pismu, da se je nahajal na krovu transportne ladje »Kamčatka«. Ladja je bila oddaljena 120 milj od danske obali, ko so pripluli ponoči štirje parniki z veliko hitrostjo naravnost proti brodovju. Niso se umaknili niti, ko je pričelo brodovje streljati. Dva teh parnikov sta bili gotovo japonski torpedovki, ki sta izstrelile tudi nekaj torpedov. Naposled sta se umaknili ruskemu ognju.

Japonski parlament.

Parlament je otvoril mikado s prestolnim govorom, v katerem povdarja, da so

vamo, da se naj razdeli dežela v upravnem oziru, da dobi spodnjaštarski del svoj nametniški del, slovenski deželni svet in slovensko kmetijsko šolo. 2) Zbor ponavlja zahtevo po slovenskih šolah, posebno po gimnazijah, učiteljskih, obrtnih in kmetijskih šolah v slovenskem jeziku in zahtevo po vseučilišču v Ljubljani. 3) Deželniemu poslancu Roškarju se izreče popolna zahvala in zaupanje, poslancu Stigerju pa nezaupanje in se pozivlje od lastnih njegovih volivcev, naj odstopi. Na Vukovskem je zadnjič dobil Stiger večino glasov, a na shodu se mu je votiralo nezaupanje. Že iz tega lahko sprevidite, kako sijajno se je izvršil ta shod dve uri daleč od nemškega Maribora. — Po shodu se še govorili različni mladeniči: Mladenič Štavl iz Jarenine je govoril, kako bi bila potrebna kmetijska šola, mladenič Zebot je prinesel pozdrave iz Šentilje in pripovedoval, kako se bojuje tam; mladenič Sekol iz Gačnice je govoril za ljubezen do materinske; mladenič Štandšek pa je prinesel rodoljubne pozdrave celo iz Spodnje Sv. Kungote. Č. g. kaplan M. Zemljak je opozarjal na žalostne razmere pri Sv. Jakobu in prinesel pozdrave celo od Slovencev z Murskega polja. Kako so naši možje gledali te navdušene mladeniče! Kako so navzoči nasprotniki se ježili in sikali! Šcer se je mir ohranil, a najgrše se je obnašala žena vukovskega predstojnika, nad katero so se vsi zgražali. Gotovo je bil ta shod najimennitnejša manifestacija narodnega življenja v mariborskem okraju. Kaj takega se še tu ni videlo. Take shode bi morali napraviti slovensko politično društvo v Mariboru.

Š Griže pri Celju. Jubilejna slavnost v čast Brezmadežni se bo v Grižah obhajala od 5.—8. decembra pod vodstvom čast. g. misijonarjev od sv. Jožefa nad Celjem.

Š 13letna tatila. V Celju je bila obsojena na en mesec strogega zapore 13letna Metodija Dobrovšek iz celjske okolice, ki je kradla v celjski župni cerkvi.

Koroške novice.

k Narodna šola v Šent Jakobu v Rožu. Ljudstvo na Koroškem je navdušeno za Ciril-Methodovo šolo v Šent Jakobu v Rožu. Kakor se nam poroča iz zanesljivega vira, so obljubili koroški kmeti narodnjaki že precejšnjo svoto za šolo. Tudi koroški rodoljubni duhovniki so obljubili znatne svote. Kaj pa pravi slov. koroška inteligenca? — Šola bo v narodnem oziru velikega pomena za Rožno dolino in sploh za celo slovensko zgornjo Koroško.

k Važna gospodarska stvar. Kakor je obde znano pridelava posebno spodnja Podlunska dolina veliko sadja — marsikateri kmetje napravijo na leto od 20—100 polovnjakov mošta. Toda če pogledamo sadonosnike, vidimo, da se premalo gojijo in so ponekod popolnoma zanemarjeni. Koroška kmetijska družba nič ne stori za Slovence. Zato rodoljubi premišljuje posebno o sadju — novi časi potrebujejo novih potrebščin — a kmet mora tudi imeti nove vire dohodkov. Velikega pomena za spodnje Koroško — posebno za kraje blizu štajerske meje bi bila sadjarstva zadruga. Na delo gospodarsko!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. decembra.

Predavanja „Leonove družbe“.

Predadnjič je predaval g. profesor Evgen Jarc o ljudskih knjižnicah. Ve lezanimivo predavanje, katero je podalo pregled čez javne knjižnice zlasti po Ameriki in Angliji, so poživile slike, katere kažejo knjižnične zgradbe in notranjo uredbo. To predavanje bo priobčil g. profesor v „Dom in Svetu“. Sledeča debata je imela takoj konkreten uspeh: Sestavil se je odbor, ki bo prirejal najboljše domače in tuje leposlovne spise za naše slovenske ljudske knjižnice. — Sinoči je predaval g. dr. Janez Krek o nameravani izpremembi državljanskega zakonika. Ker je Nemčija pred osmimi leti dobila nov državljanski zakonik, mora jej slediti po starem običaju tudi Avstrija. Gosp. predavatelj je primerjal točko za točko iz nemškega in avstrijskega zakonika prava ter konstatiral, da bi izprememba po nemškem vzorec v največ slučajih pomenjala poslabšanje sedanjega prava. Sedanjí namen liberalne stranke je, doseči razrušljivost zakonske zveze in po polno ločitev zakona od cerkve. Soc. demokratje bodo morali dosledno zagovarjati svoj bodno ljubezen. Vlada stoji na liberalnem stališču, kakor kaže izbira oseb, katerim je izročila pripravo zakonske predloge. Zato je dolžnost katoličanov, da o pravem času for-

mulirajo svoje zahteve in nastopijo zedinjeni v zbornici. Vnela se je živahna debata o predavanju. Sednjič se je sklenilo, da naj predsedstvo naznani vsebino tega predavanja dunajski „Leonovi družbi“, ki naj stori potrebne korake, da se posvetujejo katoliški juristi o izpremembi državljanskega zakonika. Vsebinsko predavanja bo obširno priobčil „Katoliški Obzornik“. — Prihodnjič bo predaval gospod dr. Jožef Gruden o božiču in božičnicah pri starih Slovanih in Germanih. Zeleti bi bilo, da se teh velepučnih in zanimivih predavanj udeležijo vsi, katerim je res kaj do izobrazbe in napredka!

Najvišje priznanje. Cesar je izrekel predsedniku okrožnega sodišča v Novem mestu, dvornemu svetniku g. Jožefu Gerdešiču, najvišje priznanje povodom od njega naprošenega umirovljenja.

Zakonski predlog o šekih. Č. kr. poštna hranilnica je postala važen faktor v trgovskem prometu. Vlada je predložila zdaj državni zbornici načrt zakona, po katerem se dosežanja določila izpopolnijo. Šekovna zmožnost ne bo več vezana na vpis v javen register pri trgovski obtni zbornici, ampak bo priznana poleg poštne hranilnice tudi javnim bankam in drugim zavodom, ki so opravičeni sprejemati denar na tuj račun, in vsem trgovsko-sodno registriranim tvrdkam, ki se bavijo z bančnimi posli. Ostale izpremembe se tičejo varnosti šekovskega prometa proti prevaram.

— Delavci na Jesenicah in na Savi pozor! Prihodnjo nedeljo 4. decembra popoldne ob 4. uri priredi vaše strokovno društvo predavanje v prostorih pri Jelenju. Udeležite se važnega predavanja vsi ter s tem pokažite svojo stanovsko zavest!

— Nov poštni nabiralnik. S prvim januarjem 1. 1905. se bo otvoril v Šmihelu pri Žužemberku nov poštni nabiralnik, ki bo imel 4krat na teden zvezo z Žužemberkom. Ta nabiralnik se bo glasil — na prvem mestu seveda nemško — „St. Michael bei Seisenberg“ — „Smihel pri Žužemberku“.

— Pljančeva smrt. Anton Dragin pri sv. Roku na Gorištem, oče petih otrok, je vedno nadlegoval svojo ženo, da je dobil od nje njene zadnje solde in jih nesel v gostilno. Ko mu ni hotela več dajati, jo je pretepal. Enkrat se ga je ubranila s tem, da mu je kropila vili na obraz, pri čemer je izgubil eno oko. Ko jo je zopet pretepal, jo je tako ranil, da so ga zaprli. V zaporih ga je zadela srčna krp.

— Železniški svet. V odseku železniškega sveta je bil sprejet predlog, naj se na novi železnici skozi Karavanke upelje električni promet.

— Cesar Viljem pride meseca februarja v Opatijo, kjer ostane do Velike noči.

— Razpisane učiteljske službe. V šolskem okraju goriške okolice se razpisuje v definitivno nameščanje: 1. mesto nadučitelja na dvorazredni ljudski šoli v Biljah; 2. mesto potovalnega učitelja za Banjšice Vrb ter za Podlako Dol. Lokovec; 3. mesto učitelja-voditelja na jednorazrednih ljudskih šolah v Gaberju pri Smarjah, Dol. Vrtovinu, na Ligu, v Lokovcu. L. kvah in Plaveh; 4. mesto učitelja na trozrednicah v Sv. Križu, Renčah, Rembergu, S. lkanu. 5. mesto učitelja na štirirazrednici v Dornbergu, na trozrednicah v Kanalu in Mirnu ter na dvorazrednicah na Dolu, v Gagarju, Kamejah, Ozeljanu in Ročiniu.

— Odškodovanje nedolžno v preiskovalnem zaporu zaprtih oseb. Vlada je predložila gospodski zbornici zakonski načrt, s katerim se določajo slučajji, v katerih naj država odškoduje osebe, ki so bile po nedolžnem v preiskovalnem zaporu. Oškodovani bodo imeli pravico zahtevati vsi, ki bodo oproščeni dejanja, zaradi katerega so bili v preiskovalnem zaporu, in pa oni, proti katerim se ustavi preiskava. Odškodovane bodo tudi osebe, ki so bile proti predpisom kazenskega pravnega reda v preiskovalnem zaporu. Odškodovani bodo edmerili po škodi, ki jo je imel dotičnik zaradi zapore na svojem premoženju, in pa po stroških, ki jih je imel obtoženec takrat, če je obol v preiskovalnem zaporu. Do odškodnine pa ne bodo imele pravice osebe, katere pomilosti vladar, ali pa če je bila oseba, ki je bila v preiskovalnem zaporu, oproščena zaradi nepopolnosti, pomote, sile ali pa, ker je dejanje zastaralo, kakor tudi, če so osebi odpustili kazni zaradi kesanja. Odškodnine tudi ne bodo dobili oni, ki so bili v preiskovalnem zaporu, ker so hoteli po begniti, če so bili že predkaznovani ali če so izkušili preprečiti dokazovanje.

— Presenečenje. V nedeljo popoldne se je pripeljal v Gorico neki laški žurnalista iz Vidma, in sicer ne sam, ampak s svojo

znanko, ki je domača učiteljica pri neki grofški rodbini v Vidmu. Sta sta v hotel „Pri treh kronah“. Ko sta si govorila lepe besede, pila in jedla, stopi v sobo — žena onega žurnalista. Mož se je tako prestrašil, da je pograbil klobuk, palico in suknjo ter zbežal pri stranskih vratih. Učiteljica jo je pobrala kmalu za njim, ali na dvorišču jo je ujela žena, in potem sta se tepli in lalsali, da je bilo veselje. Sednjič je šla žena na policijo povedati, kaj se je zgodilo. Žurnalista je bil rekel svoji ženi, da je poklican v Gorico. Ker je slutila, kdo ga „kliče“, je šla z drugim vlakom za njim.

— Ponarejalci avstrijskega denarja v Ameriki. V Clevelandu v Ameriki so prijeli nekaj Slovencev, ki so ponarejali avstrijski denar. Izvedelo se je zanje iz Avstrije, kar so bili doma na Kranjskem zaradi njihovega denarja aretirani nekateri domov se vrtniški izselniki. Avstrijska vlada je naznanila stvar ameriški vladi in detektivji so jih iskali že več mesecev po drugih mestih.

— Göška pivovarna je izdelala v preteklem poslovnem letu 205.571 hl. pive.

— Vojaške izpremembe. Stotnik I. razreda Ivan Mesio je prestavljen od pešpolka št. 57 k pešpolku št. 97. V aktivno vojaško službo je vstopil Julij baron plem. Berg, poročnik 7. artiljerijskega divizijskega polka. Za šest mesecev upokojen s častnino je poročnik 5. dragonskega polka Otton Himmelbauer. S 1. decembrom bo prestavljen višji orožni mojster 17. pešpolka Leopold Frisch k 11. ulanskemu polku, orožni mojster Feliks Polej cesarskega lovškega polka št. 3 v Tridentu pa k 17. pešpolku.

— Ponesrečil se je 23. t. m. v Zabistrici na Srezniku pri sekanju bukve Janez Zele iz Koritnice tako, da je še isti dan umrl.

— Živinozdravniška poučna predavanja v krškem okraju so bila 12. t. m. v Veliki Dolini in pri Sv. Križu pri Kostanjevici, 13. t. m. pa v Cerkljah in v Leskovi. Predavalo se je o svinjskih boleznih in pa o prešičoreji ter o svinjstvih. Nadalje o goveji živini in o konjih. Bili so tudi slobodni razgovori o živinozdravstvu.

— Ponesrečeni šolar. Alojz Drenik, devetletni učenec iz Siarega trga pri Trebnem je pihal z roko v rezalnico za slamo. Stroj mu je odtrgal sredinec desne roke.

Ljubljanske novice.

Krščanska ženska zveza bo imela jutri ob pol 3. uri v spodnjih prostorih kn. škofijskega dvorca predavanje, h katerem uljudno vabi odbor.

Smola novomeškega policaja Ljubljani se je ognil večeraj na posebno sreden način neki 43-letni postopač Franc Maner iz Ljubljane, katerega je peljal novomeški policaj v ljubljansko prisilno delavnico. Do Laverce je bil mož zadovoljen v policajevi družbi, ko pa je dojenjski vlak pri Laverci zapuščal lepo dojenjsko stran in se blizal Ljubljani, postal je otožen in želel si je da leč proč od policaja. Tudi policaj je moral biti globoko utopljen v misli na svojo domačijo, kajti nakrat ališči smeh občinstva. Pogleda in vidi, da prisiljenca ni več poleg njega. Zapustil je njegovo družbo ter skočil skozi okno stranišča s vlaka. Vlak se je peljal s policajem naprej, prisiljenec je pa ubiral hitro pete proti zelenemu Golovcu. — Po golovških goščah danes svitga popevke na slavo policajevo, ki je ostal v Ljubljani, da skupno z ljubljansko policijo zasleduje Maurerja. Maurer je bil že 31krat radi tatvine kaznovan ter je bil že trikrat v prisilni delavnici. Ni čuda, da si ni več želel tja, odkoder je bil šele 14. marca t. l. odpuščen.

Iz uradniških krogov se nam piše: Finančno ravnateljstvo v Ljubljani je nekemu finančnemu uradniku letos podelilo že dvakrat zdatno podporo in tudi enemu višjemu funkcionarju precejšnjo remuneracijo. Zeleti in prositi bi le, da se tudi na nižje uradnike in sluge pri razdelitvi običajnih podpor v najbližjem času ne pozabi. Draginjske razmere so take, da višji uradniki in sluge s pilno plačo ne morejo izhajati, in če se tako varčujejo. Pri razdelitvi podpor naj bi se gledalo na rodbinske in premoženjske razmere, seveda tudi na zmožnost in pridnost. Postopa naj se po najboljši vesti pravično in ne glede na strankarsko mišljenje. Priznamo, da je nemogoče vsem in vsakemu ustreči, vendar bodo vsi, razen morda nekaterih nezadovoljnih hvaležni. Toliko v dobrohotno uvaževanje.

Koncert državne godbe vrši se danes zvečer v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. uri. Vstop prost.

Nagla smrt. Sincči je šel še zdrav spat Josip Potekar, delavec pri Zupanišču v hlevu na Radekega cesti št. 14. Danes zjutraj so ga našli mrtvega. Zidala ga je ponoči kap. Truplo se prenesli v mrtvašnico.

V deželno blaznico so večeraj oddali Nežo Sviglec, 22 let staro služkinjo iz Germa. Klatila se je vže delj časa po Ljubljani. Od doma je odšla, ne da bi vedeli kam.

Našel je Franc Klopčič rjavo denarnico s 10 K.

Zmrznil bi kmalu Janez Juhant. Napil se je tako, da je ponoči obležal nad mitnico na Marije Terezije cesti. Bi je že ves trd. Pripeljali so ga z vozom na stražnico, kjer so je zopet zavedel.

Najden pes. Rjav pes s belo majhno liso je na Črnuhah št. 14 pri Franc Severju.

Najden denar. V pritličju poštnega poslopja je bilo najdenih 10 K. Kje se denar dobi, pove naše uredništvo.

G Boleška, član slovenskega gledališča, je angatiran po novem letu na češkem narodnem gledališču v Pragi.

Junaki med seboj. „Slovenski Narod“ naj nam pove ime tistega zdravnika, ki je „preiskal“ dekle, o kateri aferi smo poročali. Potem se bo videlo, da to ni bil sednjiški zdravnik in da torej z namigavanjem na „znane ljubljanske razmere“ nismo „kradli čast funkcionarjem drž. pravdnštva“, kateremu se zadeva spleh še ni predložila. Potem se bomo pomenili tudi nekoliko bolj natančno o gotovi zdravniški kontroli. Pravnič se ne bomo čudili, če bo „Narod“ pri aferi prizadete naposled še pohvalil za njihovo „junaštvo“ in zapisal zopet, kakor vedno, da je bil vsega pravzaprav kriv — ljubljanski škof.

Ljubljanski župan gospod Ivan Hribar je odpotoval na Danaj k sejam državnega železničarskega sveta. V Ljubljano se povrne v soboto zjutraj.

Račun o dohodkih in stroških vsesokolske slavnosti v dneh 16. in 17. julija t. l. kaže primanjkljaja 872 K 94 h. Skupnega denarnega prometa — bilo 71373 K 74 h, in sicer: dohodkov 35250 K 40 h, stroškov 36123 K 34 h. Primanjkljaj v znesku 872 K 94 h se je pokrtil iz društvene blagajne.

Porotne obravnave. Radi posilstva je bil danes obsojen Janez Sedar, blavec v Predoslju na eno in pol letno ječo.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Stavka gojencev gozdarške šole v Lvovu je končana. — Tri osebe so utonile v Benetkah pri večnji gondoli. V gondoli je sedelo deset oseb. Ker je pa bila gosta megla, je gondola prišla pod neki parnik. Sedem oseb so rešili, tri pa so utonile ter jih niso mogli najti. Od onih sedmih pa je ena ženska že umrla vsled poškodb. — Bivši nadškof dr. Kohn. Neki moravski duhovski list piše, da bo imel za dr. Kohna to hude posledice, kar je odklonil naslov nadškofa „in partibus“. Olovska škofija mu bo najprvo vzela penzijo, potem bo pa še prisiljen, stalno bivati v Rimu. — Zakonska Klein so predčerašnjim izročili dunajskemu deželnemu sodišču. — Zdravje kardinala nadškofa pariškega, Richarda, se jeboljšalo. — Godba s pisalnimi stroji m. Najnovejšo o pisalnih strojih iznajdba, katere omogoči pisati note s strojem.

Zenski dvoboj. Iz Evanstona, Wyo., v Ameriki se brzojavlja, da je tamkaj gospa Nancy Richardsova v dvoboju na revolverje ustrelila svojo sosedo, gospo Leon Damarsovo. Obe sta se že dolgo sovražili. Dvoboju ni prisostvovala ni jedna priča.

Okupacija Makedonije?

Organ makedonskih odborov toži, da bulgarsko prebivalstvo v Makedoniji mnogo trpi vled srbske propagande. List pravi, da bi bilo to vprašanje rešeno, ako Avstro-Ogrska okupira Makedonijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Moravče, 1. dec. Drtijski liberalni Port Artur pri občinskih volitvah popolnoma porušen.

Planina, 1. decembra. Pogreb knesa Hugona Windischgratza se je vršil danes ob 1/2.11. uri dopoldne. Sprevod je vodil knezoškof dr. Jeglič v spremstvu 15 duhovnikov. Navzoči vsi sorodniki in deputacija 27. pešpolka z gen. Chavannom, štajerski cesarski namestnik Clary, knezi Lobkovic, Plücher, baron Hein in drugi. — Kneza so pokopali v rodbinsko rakev v Haasbergu. Navzoča velika množica ljudstva.

Krško, 1. dec. Nadučitelj Rozman v Podlogu je umrl. Pogreb bo v soboto ob 10. uri dopoldne.

Dunaj, 1. dec. Agrarci vseh strank so imeli danes posvetovanje, da se omogoči rešitev vladne predloge po uimah čiščevanim. Fidor in Prašek sta zahtevala k več.

rajinemu nujnemu predlogu nemških agrarcev, naj se zviša podpora po uimah okoli 20 milijonov kron, od katerih naj kmetijsko ministertvo črta 4 in pol milijona kron kmetijskim zadrugam. Nemci so ugovarjali. Končno se je sklenilo, da je vsem agrarcem prosto podpirati jutri toza devni nujni predlog Fiedlerjev, Praškov in dr. Susteršičev.

Gjur, 1. decembra. Pri dohodu grafa Tisse so bile tu velike demonstracije. Maczica je napadla Tiszov vcz s kmenjem, istotako zbirališče liberalne stranke. Vojaštvo je potisnilo množico proč od zbirališča liberalcev. Liberalci so ministrskega predsednika obsipali s cvetjem.

Varaždin, 1. dec. Oklic neodvisnega meščanstva za občinske volitve je bil konfirman.

London, 1. dec. „Daily Express“ pravi, da dejstvo, da proti Plevejevemu mrcilu še sedaj ni bilo razprave, kaže, da je res pobegnil. Morilec je na varnem v Genfu, Parizu ali Londonu. Odpeljala sta ga dva tovariša preoblečena v orožnika.

Kapstadt, 1. dec. Krügerjevo truplo pripeljejo 7. dec. v Pretorijo.

Tokio, 1. dec. (Kor. ur.) Japonci imajo grič št. 203 še vedno zaseden.

London, 1. dec. (Kor. ur.) „Daily Telegraph“ poroča iz Cifua: Japonci so pričeli v noči 29. novembra Port Artur v noči viš silno bombardirati. Pri naskoku na utrdbo Eruršen in grič št. 203 so imeli velike izgube. V glavnem taborišču Port Artur oblegajoče japonske armade izjavljajo, da je od začetka obleganja do danes padlo 25.000 Japoncev.

Pariz, 1. dec. „Matin“ poroča in Peterburga: Sedanji spopadi v Mandčuriji so zopet predhodni znak velike bitke, do katere v kratkem pride, skrajno se je mislilo, da bo odločena do prihodnje epomladi.

Mukden, 1. dec. Ob Sahu je mir. Led na reki se pod solnčnimi žarki taja. Kuropatkin je dobil 34.000 mož in 72 topov pojačanj. V par dneh pride sem 38.000 mož in 80 topov.

London, 1. dec. General Steselj je pisal svojemu sorodniku, da ima v trdnjavi včevši ranjenjce 32.000 vojakov. Kapitulariz ne bo pod nobenim pogojem.

Peterburg, 1. dec. Novo rusko brodovje, ki bo do aprila gotovo, bo imelo ime „Evropsko brodovje“.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 786,9 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v stopinjah	Vetrovi	Nebo	Padavine
30. 9. sveč.	786,8	-4,8	sl. zah.	obl.	
7. zjut.	783,2	-5,8	sl. svzh.		0,0
2. popol.	783,0	3,9	sl. zah.	del. obl.	

Srednja večerajšnja temperatura -5,2° nočna 0,5°

Zahvala. 2002

Povodom boleznin in prerane smrti našega iskreno ljubljenega soproga ozir. očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Ivana Turk-a

posestnika in izvoščaka,

nam je došlo toliko pismenih in ustnenih dokazov iskrenega sočutja, da se čutimo dolžne izreči tem potom zanje vsem najtoplejšo zahvalo.

Posebej se še najiskrenejše zahvaljujemo gg. članom občinskega sveta ljubljanskega, predsedniku »Mestne hranilnice« gosp. Franu Kollmannu, gospodom uradnikom »Mestne hranilnice« za tako častno udeležbo pri pogrebu, datje velečastitemu gospodu župniku M. Malenšku za mnoge tolažilne besede in zaupno pomoč pokojniku, gospodom članom zadruge izvoščakov, ki so darovali krasni venec in svetili ob krsti, slavnemu »tesarskemu in zidarstvu« za poklonjeni venec in udeležbo z zastavo, končno vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so se udeležili pogreba ali na drug način izkazali dragemu pokojniku zaupno čast in nas tolažili ob prebitki izgubi.

Vsem in vsakemu najtoplejša zahvala.

Ljubljana, 1. decembra 1904.

Zalujoča rodbina.

Prima trbovljski in dolenski kosovni premog

priporoča na odzvetje po 10 colcentov ali višje, na dom stavljen po znižani ceni. Zaloga premoga. Paulin, lastnik premogokopa. Ljubljana, Marijin trg št. 1. 1931 6-5

Vedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

1059 100-48

Rudolfu Weber,

uraruju v Ljubljani, Dunajska cesta 20, nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda Kribarja.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ LJUBLJANA Stari trg št. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovjših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

1377 20-16

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

Pristni, na deželnem kemičnem preizkuševališču za živila v Ljubljani preizkušeni

domači brinjevec

litr 2 kroni — razpošilja v vsaki množini Ivan Mall v Škofjiloki. 2001 10-1

Gostilna v Ribnici

1977 2-2

tik kolodvora se da takoj v najem. Več se poizve pri Mariji Schweiger učiteljici v Dolenji vasi pri Ribnici.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

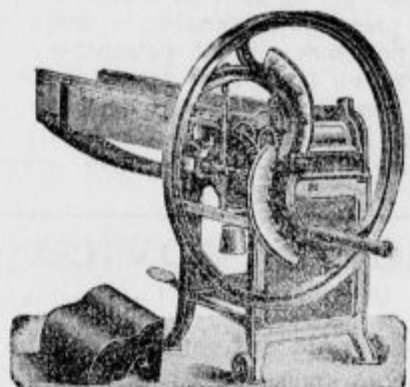
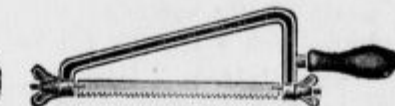
Madile Wutscher & K.

trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!

1930 34-1

Po čudovito nizkih cenah se prodaja pri I. Keber Ljubljana, Stari trg 9

1883 52-2

»Pri dobrem pastirju«

vse vrste manufakturno, sukneno, platneno in perilno blago, jagrovo perilo, kravate, modrci itd. itd. — Potrebščine za krojače in šivilje.

Pri odkupu čez 10 kron dovolim še 5% (procent) popusta ali skonte.

Založnik e. kr. drž. uradnikov.

Po ugodni ceni sukneno blago pri

R. Miklauc Ljubljana Špilalske ulice št. 5.

1650 52-51

Patent

Škrilj-Eternit

Hatschek

(zakonito zajamčeno oznamenilo za asbestni cementni škrilj.)

1268 26-19

Najboljša streha sedanjosti.

Eternit tovarne LUDWIG HATSCHKE

Najdalekosežneje poroštvo.

Varna pred ognjem in viharji, klubi vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje poprav, je lahka, lična in ceno.

Vöcklabruck

Dunaj

Budimpešta

Nyerges-Uyfalu

Spričevala prve vrste.

Gor. Avstrijsko. IX/1, Berggasse 11. Andrassystrasse 33. Ogrsko.

Zahtevajte vzorce in prospekte.

Glavno zastopstvo za južne pokrajine: Delniška družba tvornice portlant cementa VODJE v Trstu, via Geppa 2.

Higieniško razpraševanje stanovanj, tovarniških lokalitet i. t. d. 1962 12-3

Vacuum Cleaner Peter Matelić zavod za snaženje stanovanj Škofje ulice št. 1.

Preproge, pohištvo se sprejema za snaženje in shranjevanje.